		Aan	commissie: 9 november 2026 algemeen bestuur: 23 november 2026

Kredietaanvraag

Datum	27 oktober 2026	Portefeuillehouder: Bestuurlijk	H. Veldhuizen
Documentnummer	2045240/2045277	WMT	
Projectnummer	P6184	Bestuursprogramma	Gebouwde omgeving en zuiveren
Bijlage(n)	Bijlagen	Opdrachtgever	
		Opsteller	

Onderwerp: Tweede voorbereidingskrediet voor 'Renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk'

Voorstel

De commissie wordt gevraagd advies uit te brengen op onderstaand voorstel aan het algemeen bestuur:

1. Het beschikbaar stellen van een tweede voorbereidingskrediet van € 6,7 miljoen voor het project 'Voorbereiding renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk'.

Inleiding

Komende jaren staan we voor de uitdaging veel investeringen in onze installaties te doen. We hebben daar bij het vaststellen van de Visie op waterzuiveren intensief met u over gesproken. Deze investeringen staan niet op zich maar vinden plaats in een omgeving waar veel ruimtelijke en economische ontwikkelingen plaatsvinden. Woningbouw en bedrijvigheid zullen toenemen en tegelijk worden de eisen aan de kwaliteit van het water hoger. Dit vraagt een nauw samenspel met gemeenten, private partijen en inwoners. In deze kredietaanvraag komen veel van deze vragen samen. We leren veel van lopende trajecten en tegelijk hebben we veel vragen. Deze vragen dienen samen met u in de voorbereidingsfase van het project Harderwijk beantwoord te worden om u uiteindelijk op basis van scenario's en alternatieven de beste keuze voor te kunnen leggen.
Om al onze vragen ordentelijk met u en met onze omgeving uit te kunnen werken vragen wij nu een fors voorbereidingskrediet. Dat doen we in de overtuiging dat we hiermee het planvormingsproces beter en sneller kunnen doorlopen en de beoogde samenhang steeds in de vorm van afgewogen keuzes aan u voor te kunnen leggen.

Toelichting aanvraag tweede voorbereidingskrediet
Op 3 februari 2026 heeft het college van dijkgraaf en heemraden ingestemd met het beschikbaar stellen van een eerste voorbereidingskrediet van € 1.250.000 voor het project 'Voorbereiding renovatie rwzi Harderwijk'. Dit krediet is ingezet voor de initiatief- en vroege planvormingsfase van het project en het in beeld brengen van randvoorwaarden voor de grootschalige renovatie.

Met het voorliggende voorstel wordt het algemeen bestuur gevraagd een tweede voorbereidingskrediet van € 6,7 miljoen beschikbaar te stellen. Onderstaand wordt deze aanvraag nader toegelicht.

Versnelling en planfase
De ervaringen die zijn opgedaan bij de projecten rwzi Ede en rwzi Hattem geven aanleiding om de voorbereiding van de projectrealisatie anders in te richten. Door meer werkzaamheden aan de voorkant van het proces uit te voeren, kan de voorbereiding worden versneld en ontstaat eerder inzicht in de haalbaarheid, risico's en benodigde keuzes.

Ons doel is de vergunningaanvraag zodanig voor te bereiden dat deze begin maart 2028 klaar is. Dit sluit aan bij de urgentie van de opgave, de staat van de bestaande assets en de wens om tijdig invulling te geven aan toekomstige wettelijke eisen door passende no-regretmaatregelen te treffen. Tegelijkertijd biedt deze investering kansen om bij te dragen aan de ruimtelijk-economische ontwikkelingen in de regio en is er tijd om hiervoor een goede verkenning in vroege fase voor uit te voeren. Ook zal er vanaf start nadrukkelijker gekeken worden naar kansen voor innovatie en de ervaringen die inmiddels zijn opgedaan met projectmatige aanpak van groot onderhoud. Met het beschikbaar stellen van het krediet kunnen we ook de benodigde externe adviesdiensten vroegtijdig contractreren. Het project 'Renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk' is het eerste majeure project waarbij de planvormingsfase op deze manier inrichten.

Deze nadere uitwerking leidt ertoe dat een deel van de voorbereidingsactiviteiten eerder wordt uitgevoerd dan oorspronkelijk voorzien (2026-2027 in plaats van 2027-2028). Daarom wordt voorgesteld deze middelen nu beschikbaar te stellen. Vanuit het oogpunt van rechtmatigheid is het wenselijk vooraf over voldoende voorbereidingskrediet te beschikken om de beoogde werkzaamheden uit te kunnen voeren.

De omvang van het voorbereidingskrediet is gebaseerd op ervaringen en kengetallen van vergelijkbare majeure projecten, waaronder de nieuwbouw van rwzi Hattem, de Centrale Slibvergisting rwzi Ede (als onderdeel van Duurzame Regio Zuid) en de nieuwbouw van rwzi Bennekom. Ook is continu overleg binnen de waterschappen en in het bijzonder in Oost Nederland om ontwikkeling intern en in de markt nadrukkelijk mee te kunnen nemen.

Met het voorliggende voorstel wordt uitsluitend gevraagd een tweede voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen. Deze middelen zijn bedoeld om te komen tot een zorgvuldig onderbouwd en toekomstbestendig investeringsvoorstel. Het algemeen bestuur blijft nadrukkelijk in positie om op later moment keuzes te maken over de projectrichting, de voorkeursvariant en uiteindelijk het beschikbaar stellen van een uitvoeringskrediet voor de realisatie van de renovatie/nieuwbouw van rwzi Harderwijk.

Doel en beoogd effect

Het doel van dit voorbereidingskrediet is de verdere voorbereiding van een toekomstbestendige rwzi Harderwijk. Daarnaast wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze investering kan bijdragen aan de ruimtelijk-economische ontwikkeling van de regio.

Harderwijk wordt door Rijk, provincie, regio Noord-Veluwe en gemeente gezien als een belangrijke economische groeikern. De stad vervult een verbindende rol tussen de Noord-Veluwe, de Randstad en de rest van Gelderland. De verwachte ontwikkeling op het gebied van wonen, werken en voorzieningen maakt een toekomstbestendige afvalwaterzuivering van groot belang.

De voorbereiding van de rwzi Harderwijk kent daarom een meervoudige opgave. Daarbij wordt er verder gekeken dan de technische vernieuwing van de bestaande zuiveringsinstallatie, maar ook naar de invloed van ruimtelijke ontwikkelingen, bronmaatregelen, alternatieve zuiveringsconcepten, circulaire kansen en mogelijkheden voor regionale water-, energie- en grondstoffenhubs.

Alle activiteiten binnen het majeure project sluiten aan bij de bestuurlijke koers zoals vastgelegd in de BOVI 2025, het Integraal Masterplan Zuiveren en het ambitiedocument ‘De Blauwe Transformatie’.

Met het beschikbaar stellen van dit voorbereidingskrediet wordt beoogd:

- verschillende ontwerpvarianten, onderzoeken en systeemkeuzes en innovatiemogelijkheden verder uit te werken;
- inzicht te verkrijgen in de no-regretmaatregelen die aansluiten bij toekomstige ontwikkelingen;
- een robuuste en goed onderbouwde vergunningaanvraag voor te bereiden;
- risico's op vertraging in latere projectfasen te beperken;
- de start van de uitvoeringsfase zorgvuldig voor te bereiden;
- inzicht te verkrijgen in samenwerkingsmogelijkheden met publieke partners in het kader van de Omgevingswet.

Hiermee wordt bijgedragen aan een beheerst, zorgvuldig en tijdig verloop van het majeure project ‘Renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk’.

Ontwikkeling financiën project

De raming voor het project ‘Renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk’ bedroeg oorspronkelijk € 100 miljoen (Begroting 2026). Destijds werd uitgegaan van een relatief globale renovatie van de bestaande installatie.

In de Perspectiefnota 2027 is een bedrag van € 180 miljoen opgenomen. Deze raming is gebaseerd op een eerste verdieping van de projectscope en bevat zowel investeringen binnen als buiten de huidige planperiode.

Het voorbereidingskrediet ondersteunt een gefaseerd leer- en besluitvormingsproces waarin de innovatiestrategie, influentstrategie, ervaringen uit recente projecten en het Strategisch Assetmanagement Plan worden betrokken. Daarbij worden meerdere scenario's ontwikkeld en onderzocht, waarna bestuurlijke keuzes kunnen worden gemaakt.

Conform toezegging 187 zijn in de begroting 2027 actuele ramingen opgenomen voor waterketenprojecten. De begrotingssystematiek biedt ruimte voor één investeringsbedrag. In de meerjarenbegroting is voor het project op dit moment € 468 miljoen opgenomen. Dat bedrag is tot stand gekomen op basis van een globale raming van kosten met de inzichten van nu. De definitieve omvang van de investering zal afhangen van de technische uitwerking en de keuzes die het algemeen bestuur in de vervolgfases maakt. De omvang hiervan is op dit moment heel moeilijk in te schatten en dus niet in 1 getal te vatten. Gedurende de uitwerking zal dit steeds beter in beeld komen en een nadrukkelijk onderdeel van de scenario’s en te maken keuzes zijn.

Daardoor blijft het algemeen bestuur gedurende het gehele proces bepalend voor de richting, omvang en ambitie van het project. Dat geldt zowel voor de keuze van de voorkeursvariant als voor het beschikbaar stellen van het uiteindelijke uitvoeringskrediet. Gedurende de gehele voorbereiding zal de kostenraming ook gespiegeld worden aan ervaring binnen ons waterschap en de sector. Hiervoor is met de waterschappen in oost Nederland ook speciaal een overleg ingericht.

Mandatering

Dit project betreft een zogenaamde “niet-reguliere investering”. Volgens de op 3 maart 2025 door het algemeen bestuur vastgestelde “Organisatieverordening Waterschap Vallei en Veluwe 2023 tweede wijziging” is het verstrekken van voorbereidingskredieten van niet-reguliere projecten tot € 2,0 miljoen gemandateerd aan het college van d&h. Voor bedragen boven € 2,0 miljoen dient een besluit te worden gevraagd aan het algemeen bestuur.

Stappen project "Renovatie/nieuwbouw rwzi Harderwijk'

- Aanvraag tweede voorbereidingskrediet (initiatieffase)
- Voorleggen scenario's aan algemeen bestuur
- Afronding initiatieffase (incl. ontwerp)
- Goedkeuring op ontwerpkeuze door algemeen bestuur
- Start definitiefase (projectopdracht)
- Afronding definitiefase (def. scope+ uitvoeringsontwerp)
- Besluit uitvoeringskrediet algemeen bestuur
- Start realisatie
- Verwachte oplevering

De stappen worden in een tijdlijn uitgewerkt en per stap gedetailleerd en in de voorstellen aan u weergegeven. De nadere scopedetaillering van het project en bijbehorende kostenontwikkelingen leiden ertoe dat de komende periode zal worden gebruikt om de programmering van de totale waterketenopgave te herzien. Dit leidt mogelijk tot verschuivingen in de programmering en planning van andere projecten en/of heroverweging van deze projecten in de planperiode.

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden

Advies